

Stappen bij het inventariseren van potentiële PFAS-bronnen

STOWA-symposium
17 april 2025

Sible Harmsma

Stappen bij de inventarisatie

1. Waarvoor wordt PFAS gebruikt (processen, producten)?
2. Koppeling PFAS-processen-producten-bedrijfstakken
3. Vertalen bedrijfstakken naar SBI-codes (UBI-codes)/NACE
4. Selecteren relevante bedrijven met SBI-codes uit 'grote' bestanden
5. Aanvullingen uit andere overzichten/bestanden
6. Screening, maken nadere selectie
7. Resultaat

Invalshoek is kans op bodemverontreiniging

Focus vooral op niet-polymeren (PFAS die makkelijk vrijkomen naar het milieu)

Daarnaast op productiebedrijven chemie, medicijnen, smeermiddelen etc. en processen met kans op bodemverontreiniging

Waar(voor) worden PFAS gebruikt?

Reference

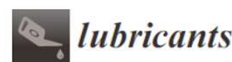
- Beeson S. SJ Benius, JP Benskin, JW Martin. 2012. Exceptionally high serum concentrations of perfluorohexanesulfonate in a Canadian family are linked to home carpet treatment applications. *Environmental Science & Technology*. 46(23):12960-7
- Coop. Undated. Coop Introduces a Ban on Fluorinated Substances in Cosmetics and Personal Care Products. <https://coop.dk/godkemi/det-enkelte-stof/fluorstoffer/coop-introduces-a-ban-on-fluorinated-substances-in-cosmetics-and-personal-care-products/>
- Danish Ministry of the Environment. 2008. Survey and environmental/health assessment of fluorinated substances in impregnated consumer products and impregnating agents
- Dionex. 1998. Determination of an Anionic Fluorochemical Surfactant (FC-95) in a Steel Bath.
- Eastman Kodak Company. 2005. Kodak MIN-R Screen Cleaner Wipes. MSDS. <https://www.yumpu.com/en/document/read/27517124/msds-kodak-min-r-screen-cleaner-wipes>.
- Fluoropharm Co., Limited. 2020. <https://www.fluoropharm.com/product/335-71-7.htm>. "Perfluoroheptanesulfonyl fluoride."
- Global Automotive Declarable Substance List. 2022. GADSL Reference List. <https://www.gadsl.org/>. February 1.
- Gluge et al. 2020. *Environmental Science Processes & Impacts*. October 30.
- Mertens, J.J.W. et al. 2010. Subchronic Toxicity of S-111-S-WB in Sprague Dawley Rats. *International Journal of Toxicology*. 29(4) 358-371.
- National Industrial Chemicals Notification and Assessment Scheme (NICNAS). 2015. "Direct precursors to perfluoroheptanesulfonate (PFHpS), perfluorohexanesulfonate (PFHxS) and perfluoropentanesulfonate (PFPeS): Environment tier II assessment." Available: <https://www.industrialchemicals.gov.au/sites/default/files/Direct%20precursors%20to%20perfluoroheptanesulfonate%20%28PFHpS%29%2C%20perfluorohexanesulfonate%20%28PFHxS%29%20and%20perfluoropentanesulfonate%20%28PFPeS%29%20Environment%20tier%20II%20assessment.pdf>
- New Jersey Drinking Water Quality Institute. 2015. Health-Based maximum Contaminant Level Support Document: PFNA.
- OECD. 2005. RESULTS OF SURVEY ON PRODUCTION AND USE OF PFOS, PFAS AND PFOA, RELATED SUBSTANCES AND PRODUCTS/ MIXTURES CONTAINING THESE SUBSTANCES.
- OECD. 2011. PFCs: Outcome of the 2009 Survey. Survey on the production, use and release of POFS, PFAS, PFOA PFCA, Their related substances and products/mixtures containing these substances.
- Olsen, G.W., H-Y Huang, KJ Helzlsouer, KJ Hansen, JL Butenhoff, and JH Mandel. 2005. "Historical Comparison of Perfluorooctanesulfonate, Perfluorooctanoate, and Other Fluorochemicals in Human Blood." *Environmental Health Perspectives*. 113 (5). May.
- Sensient Cosmetics. 2011. Surface Treatment Technology. <https://chemical-centre.com/d/982327/d/brochuresurfacetreatments-april2015-planches.pdf>
- Stockholm Convention. 2009. Draft annotated outline for a study (Guidance document) on alternatives to perfluorooctane sulfonates (PFOS). June.
- USEPA. 2002. Perfluoroalkyl Sulfonates; Proposed Significant New Use Rule. 67 FR 11014. <https://www.federalregister.gov/documents/2002/03/11/02-5747/perfluoroalkyl-sulfonates-proposed-significant-new-use-rule#print>
- USEPA. 2020. ChemView. <https://chemview.epa.gov/chemview/>
- USEPA. 2020b. Compliance Guide for Imported Articles Containing Surface Coatings Subject to the Long-Chain Perfluoroalkyl Carboxylate and Perfluoroalkyl Sulfonate Chemical Substances Significant New Use Rule. January 19. https://www.epa.gov/sites/production/files/2021-01/documents/final_lcpfac-snr_surface-coating-compliance-guide_0.pdf
- USEPA. 2020c. Significant New Use Rule: Long-Chain Perfluoroalkyl Carboxylate and Perfluoroalkyl Sulfonate Chemical Substances. July 27. <https://www.regulations.gov/document/EPA-HQ-OPPT-2013-0225-0232>
- Wang, Z. E. Schymanski, A. Williams. S25 OECDPFAS List of PFAS from the OECD. (global-database-of-per-and-polyfluoroalkyl-substances.xlsx available here: <https://zenodo.org/record/3653165#.YByap7BKIM9>)
- AAK Industries TRI Form R for RY 2020.

Arcadis. Improving quality of life.

BLUSSCHUIM EN PFOS IN KAART

Historisch onderzoek en identificatie van de belangrijkste bronnen

Review

Forever Chemicals, Per- and Polyfluoroalkyl Substances (PFAS), in Lubrication

THE USE OF PFAS IN CHEMICAL PLANT EQUIPMENT AN INVENTORY STUDY

PFAS IN PRODUCTS AND WASTE STREAMS IN THE NETHERLANDS

Environmental
Science
Processes & Impacts

PAPER

View Article Online
View Journal | View Issue

Cite this: *Environ. Sci.: Processes Impacts*, 2020, 22, 2345

An overview of the uses of per- and polyfluoroalkyl substances (PFAS)[†]

Juliane Glüge,^{a*} Martin Scheringer,^a Ian T. Cousins,^b Jamie C. DeWitt,^c Gretta Goldenman,^d Dorte Herzke,^{e,f} Rainer Lohmann,^g Carla A. Ng,^h Xenia Trierⁱ and Zhanyun Wang^j

PFAS-processen-producten-bedrijfstacken

CASRN	TRI Chemical Name	Buck et al. (2011) Classification	Other Names	Product Names	Consumer product coatings	Automotive	Flooring (carpet, polish)	AFFF	Textile, upholstery, apparel	Leather	Coatings, paints, pigments, inks
203743-03-7	2-Propenoic acid, 2-methyl-, hexadecyl ester, polymers with 2-hydroxyethyl methacrylate, γ-w-perfluoro-C10-16-alkyl acrylate and stearyl methacrylate	No Structure Identified		Foraperle 225		X (Stockholm 2009)			X (Stockholm 2009; GADSL 2022)	X (Gluge 2020)	
21615-47-4	Ammonium perfluorohexanoate	PFAA	PFHxA, ammonium salt			X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)
2816091-53-7	Betaines, dimethyl(,gamma.-omega.-perfluoro-.gamma.-hydro-C8-18-alkyl)										
2923-26-4	Sodium perfluorohexanoate	PFAA	PFHxA, sodium salt			X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)
307-24-4	Perfluorohexanoic acid	PFAA	PFHxA			X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)
422-64-0	Perfluoropropanoic acid	PFAA	PFPrA						X (Gluge 2020)		
82113-65-3	1,1,1-Trifluoro-N-[(trifluoromethyl)sulfonyl]methanesulfonamide		Trifluoromethanesulfonimide SynonymsBis(trifluoromet								
90076-65-6	Lithium bis[(trifluoromethyl)sulfonyl] azanide		BIS(TRIFLUOROMETHANESULFONYL)IMIDE, HQ-115, FLUORAD BRAND LITHIUM								
29420-49-3	Potassium perfluorobutane sulfonate	PFAA	PFBS-K	PFBS		X (GADSL 2022)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	
375-73-5	Perfluorobutane sulfonic acid	PFAA	PFBS	PFBS		X (GADSL 2022)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	
45187-15-3	Perfluorobutanesulfonate	PFAA	PFBS	PFBS			X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	X (Gluge 2020)	

Vertalen bedrijfstakken naar SBI-codes (UBI-codes)/NACE

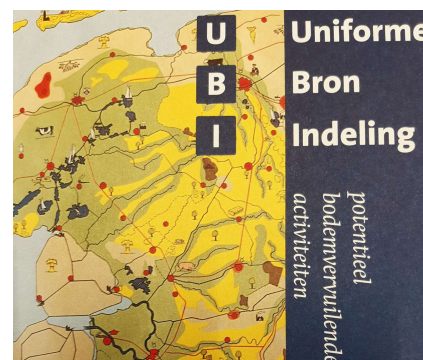

Industrietak	Nederlands	Toepassing	Productie_SBI	Productie omschrijving
Aerospace	Luchtvaart			
	Rem- en hydraulische vloeistoffen	corrosie-bescherming	20141	Vervaardiging van petrochemische producten
	Gyroscope	Flotatie vloeistoffen	20141	Vervaardiging van petrochemische producten
	Draad en kabels	Hoge temperatuur bestendigheid, crack-resistance	2731	Vervaardiging van kabels van optische vezels
	Turbinemotor	smeermiddelen	20141	Vervaardiging van petrochemische producten
	Warmte controle en radiator oppervlakken	Verwerken rest warmte		
	Coating	Bescherming van onderliggende polymeren tegen extreme omstandigheden	2030	Vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek
	Verspreidingsystemen	Elastomeren die tegen aggresieve vloeistoffen kunnen	2229	Vervaardiging van overige producten van kunststof
	Vliegtuigmotoren/satelliet instrumenten	smeermiddelen	20141	Vervaardiging van petrochemische producten
Biotechnology	Bio-technologie			
	celkweek	Cellen voorzien van zuurstof en andere gassen		
	Ultrafiltratie en microporeuze membranen	voorkomen van bacteriële groei		
Building and constructions	Gebouwen en constructies			
		weerstand tegen vertering, vuilafstotend, licht inlatend, zijn bijvoorbeeld folies, of wandmateriaal dat water tegenhoudt, maar waterdamp doorlaat. Dakramen ook? Zie dus bouwmaterialenfabrieken voor de productie.	2223	Vervaardiging van kunststofproducten voor de bouw
	Bouwkundige membranen, zoals in daken			
	Kassen	bij kassen vanwege transparantie voor zowel UV als zichtbaar licht, bestand tegen vertering, vuilafstotend, aangebracht als coating op het glas? Zie ook glas lemma.	2030	Vervaardiging van verf, vernis e.d., drukinkt en mastiek
		als toevoeging in cement ter beperking van de krimp van het cement	2223	Vervaardiging van kunststofproducten voor de bouw
		als kabel en draad isolatie tegen hoge temperaturen etc.	2732	Vervaardiging van overige elektrische en elektronische kabel
Chemical industry	Chemische industrie			
	als hulpmiddel in de fluoropolymeren proces industrie,	bevordert de polymerisatie, stabiliseert fluoropolymeren	2016	Vervaardiging van kunststof in primaire vorm
	bij de productie van chloor als binder van de asbestvezels-diafragma	als bindmiddel voor de asbestvezels die in het diafragma worden gebruikt	2014	Vervaardiging van overige organische basischemicaliën
	idem bij productie van chloor met gefluoriseerde membranen, bestand tegen hoge temperaturen	Gebruik als membraan. Vooral stabiel	2014	Vervaardiging van overige organische basischemicaliën
	Hulpmiddel bij de extrusie van polyethyleen film,	Voor het elimineren van imperfecties in het oppervlak van de film	2016	Vervaardiging van kunststoffen in primaire vorm
	Productie van tantalum, molybdenum en niobium	Snij- en smeermiddelen	20141	Vervaardiging van petrochemische producten
	chemische reacties	inert reactiemedium, vooral voor gasachtige reagens	2016	Vervaardiging van kunststof in primaire vorm
	Polymeren fabricage	Bij het uitharden van polymeren als medium voor het crosslinken van harsen, elastomeren en lijmen	2016	Vervaardiging van kunststoffen in primaire vorm
	ionische vloeistoffen (stabiel, geleidend)	bij de productie van ionische vloeistoffen als grondstof	2014	Vervaardiging van overige organische basischemicaliën
	oplosmiddelen	bij de productie van oplosmiddelen om andere bestanddelen op te lossen.	2014	Vervaardiging van overige organische basischemicaliën

Arcadis. Improving quality of life.

Selecteren relevante bedrijven met SBI-codes uit 'grote' bestanden

kvknummer	naam	rechtsvorm	Werkzaam	Omschrijving	SBI-code	straatnaam_huisn
24225307	Bedrijf A	Besloten Vennootschap	101	Vervaardiging van metalen constructiewerken en delen daarvan	2511	Hoofdstraat 14
24218959	Bedrijf B	Besloten Vennootschap	108	Vervaardiging van elektronische componenten	2611	Hoofdstraat 15
74477137	Bedrijf C	Besloten Vennootschap	27	Vervaardiging van stalen buizen, pijpen, holle profielen en fittings daarvoor	2420	Hoofdstraat 16
24202070	Bedrijf D	Besloten Vennootschap	35	Vervaardiging van farmaceutische producten (geen grondstoffen)	2120	Hoofdstraat 17
24007568	Bedrijf E	Besloten Vennootschap	9	Carrosserieherstel	45204	Hoofdstraat 18
	Bedrijf F	Besloten Vennootschap	13	Opslag in distributiecentra en overige opslag (niet in tanks, koelhuizen e.d.)	52109	Hoofdstraat 19
51676958	Bedrijf G	Eenmanszaak	1	Vervaardiging van overige chemische producten (rest)	2059	Hoofdstraat 20
24212848	Bedrijf H	Besloten Vennootschap	15	Vervaardiging van overige producten van kunststof	2229	Hoofdstraat 21
24035701	Bedrijf I	Besloten Vennootschap	18	Chemische wasserijen en ververijen	96012	Hoofdstraat 22
23016061	Bedrijf J	Besloten Vennootschap	8	Overige drukkerijen (rest)	18129	Hoofdstraat 23
66132339	Bedrijf K	Besloten Vennootschap	4	Elektrotechnische bouwinstallatie	4321	Hoofdstraat 24
	Bedrijf L	Besloten Vennootschap	32	Vervaardiging van metalen constructiewerken en delen daarvan	2511	Hoofdstraat 25
28001709	Bedrijf M	Besloten Vennootschap	41	Elektrotechnische bouwinstallatie	4321	Hoofdstraat 26
83867686	Bedrijf N	Vennootschap Onder Firma	9	Vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk	1071	Hoofdstraat 27
24200017	Bedrijf O	Besloten Vennootschap	1	Vervaardiging van sterk alcoholische dranken door destilleren, rectificeren en mengen	1101	Hoofdstraat 28

Arcadis. Improving quality of life.

Aanvullingen uit, check met andere overzichten/bestanden

- Tunnels
- Stortplaatsen (relevante periode)
- Locaties met significante bodemverontreiniging met PFAS (BIS)
- Emissieregistratie (check)
- BRZO-bedrijven (check)
- Delpher voor branden, advertenties
- Brandweerkazernes, bedrijfsbrandweer
- Overzichten brancheverenigingen
- Specifieke bestanden (afvalwaterlozingen, emissiemetingen, schuimblusinstallaties etc.)

Screening, maken nadere selecties,

Street Smart

239 Gemeentelijke **Brandweer**

1929 - 1999

[Toon details ►](#)

betreffende een inrichting voor het opslaan, bewaren en fabriceren van chemische producten, hetgeen onder andere ook de opslag van brandbare vloeistoffen omvat,

- Schaal van het bedrijf?
- Productie of alleen handel/opslag?
- Bevestiging relevantie of niet?
- Bodembeschermende voorzieningen?
- Aanwijzingen voor schuimblusinstallatie?
- Brandweer: oefenen, wassen, opslag svm,

Arcadis. Improving quality of life.

Uit de Collectie van het Regionaal Archief Dordrecht,
collectie Adrie Barten

Resultaat voor de provincie

Industry	Number	Industry	Number
Afval	38	Galvano	10
Automotive	28	Glasteelt **	PM
Chemische industrie	7	Grafische industrie	28
Beelddragers	3	Jachthavens	14
Bestrijdingsmiddelen	2	Kunststof	39
Beton	10	Metaal industrie	37
Blusschuim (m.n. brandweerkazernes)	174	Papier en karton	10
Coating	10	Reiniging	16
Cosmetica	0	Scheepsbouw	34
Delfstoffen	19	Textiel en leer	25
Electronica	4	Zeep, onderhoud, smeermiddelen	36
Farmacie	8	Skibanen	2
Stortplaatsen*	PM	RWZI's	55
Tunnels	15	Overige***	36

Sible Harmsma

Senior consultant/projectmanager

sible.harmsma@arcadis.com

Arcadis. Improving quality of life.